

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Deres referanse:
Vår referanse: 23/00393-2
Vår dato: 12.02.2024

FO (Fellesorganisasjonen) sine krav til statsbudsjett 2025 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. Vi organiserer nærmere 36 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Medlemmene våre jobber innenfor ulike velferdstjenester, og har god kunnskap om hvordan tjenestene fungerer og hva som skal til for at de skal bedre.

FOs krav til statsbudsjett 2025 handler om å investere i velferdsstaten og i de ansatte som jobber der. En trygg, åpen og tilgjengelig velferdsstat er vår felles beredskap for å løse og forbygge kriser. Økte strømpriser, dyrere matvarer og rentehevinger preger de fleste familier i Norge, men som alltid rammer krisene hardest dem som hadde det vanskelig fra før. I stramme økonomiske tider er en aktiv fordelingspolitikk og kraftfull sosialpolitikk spesielt viktig. Sosialpolitikk handler om mer enn å sikre hver enkelt av oss økonomisk. Vi må sikre et inkluderende samfunn, et trygt sikkerhetsnett, gode forebyggende velferdsordninger og små forskjeller. Helhetlig sosialpolitikk rustet oss i møte med kriser. Investeringene vi gjør i sikkerhetsnettet vårt, er investeringer i en velferdsstat som både forebygger og løser kriser.

Tillitsreform handler om å gi tillit til ansatte og brukeres kompetanse i utviklingen av gode velferds tjenester. Den må utformes i tett samarbeid med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelsen i alle store, offentlige virksomheter. Vi forventer at dette følges opp i statsbudsjettet og at departementene setter av midler til innføring av tillitsreform

og gir tydelige styringssignaler gjennom for eksempel tildelingsbrevene for innføring av reformen.

Våre krav til statsbudsjettet 2025 er:

- Gjennomfør en kartlegging av unge under 30 år som står uten studier, arbeid og Nav-ytelser.
- Bevilg midler til å videreføre økningen av plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA) med minimum 500 plasser, og øremerk en andel av plassene til personer med utviklingshemming (VTA-S plasser).
- Deltakere i VTA må få oppfølging i tråd med HELT MED-modellen, som innebærer varig oppfølging av jobbspesialist.
- Bevilg midler og ressurser til å gjennomføre en kompetansekartlegging i NAV-kontorene.
- Styrk trepartssamarbeidet. Sørg for at partsrepresentantene blir involvert og inkludert i arbeid som angår partene.
- Offentlige ytelser må være på et nivå som gir økonomisk sikkerhet og trygghet, og gjør det mulig å klare seg uten supplerende økonomisk sosialhjelp når sykdom rammer.
- SIFOs referansebudsjett må legges til grunn ved beregning av økonomisk sosialhjelp.
- Sørg for at det settes av midler til kontroll, oppfølging og veiledning knyttet til vold og trusler som rettes spesifikt mot helse-, omsorgs- og sosialsektoren.

Alle som kan og vil arbeide må få mulighet

Målsettingen i arbeidslinja må endres fra plikt til rett til arbeid. Fokus må endres fra enkeltindividets plikt til å arbeide, til mer forebyggende og bred sosialpolitisk innsats for å motvirke arbeidsløshet og utenforskap.

Det er en samfunnsoppgave å gi alle mulighet til å bidra med sine ressurser og kompetanse. Arbeidsinkludering må være et premiss i alle deler av samfunnet. Unge under 30 år må få tett og tilpasset hjelp til å komme i arbeid. Nav-ansatte må få tillit og fleksibilitet til å utforme tilpassede løp for unge. Ungdomsgarantien må fylles med innhold og følges opp. Det må gjennomføres en kartlegging av unge under 30 år som er utenfor studier, arbeid og Nav-ytelser for å finne ut hvordan vi kan gi bedre oppfølging av denne gruppen.

Personer med behov for tilrettelegging og tiltak for å komme i arbeid, og beholde arbeidet, må sikres nødvendige tiltak. Personer med utviklingshemming deltar i svært liten grad i ordinært arbeidsliv. Økt deltakelse er et sterkt og effektivt virkemiddel for å skape et mer inkluderende samfunn. FN-konvensjonen (CRPD artikkel 27) slår fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til arbeid på lik linje med andre. Staten må iverksette hensiktsmessige tiltak for å oppnå dette. FO mener ansvaret for arbeidsmarkedstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne må forbli en statlig ordning.

Trenden for antall personer med utviklingshemming i arbeidsmarkedstiltak er synkende¹. I første halvdel av 2023, er det registrert ca. 12 800 VTA plasser i Norge². Blant disse plassene er det kun mellom 30 og 40 % som er tilbud til utviklingshemmede. Samtidig står 8 av 10 personer med utviklingshemming mellom 18 og 25 år helt uten tilbud³.

¹ [Personer med utviklingshemming og arbeid – arbeidslinje eller fasttrack til kommunal omsorg?](#)

² [Altinget arbeidsliv](#)

³ [Overgang skole arbeidsliv for elever med utviklingshemming](#)

Hvert år går så mange som 800 -1000 personer med behov for ekstra tilrettelegging og oppfølging i arbeidsmarkedet ut av videregående skole eller tilsvarende. FO mener at det må opprettes 500 VTA-plasser årlig for å kunne dekke behovet for VTA-S (plasser i skjermede bedrifter).

FOs krav:

- Gjennomfør en kartlegging av unge under 30 år som står uten studier, arbeid og Nav-ytelser.
- Bevilg midler til å videreføre økningen av plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA) med minimum 500 plasser, og øremerk en andel av plassene til personer med utviklingshemming (VTA-S plasser).
- Deltakere i VTA må få oppfølging i tråd med HELT MED-modellen, som innebærer varig oppfølging av jobbspesialist.

Gjennomfør en kompetansekartlegging i NAV-kontorene

Hurdalsplattformen inneholder flere tiltak for å bedre kvaliteten i NAV, deriblant en tillitsreform i NAV. Gjennomføringen av tillitsreform må skje gjennom trepartssamarbeidet og i tråd med den norske modellen. Et viktig prinsipp er at tillitsreform gjennomføres nedenfra og opp sammen med partene og ansatte i tjenesten.

Direktoratet er i full gang med omstillingsprosesser og videreutvikling av organisasjonen. Vi erfarer at direktoratet går for fort fram og at partene ikke blir involvert i prosessene i tilstrekkelig grad. Det er bekymring ute i organisasjonen og i fagforeningene knyttet til at beslutninger blir tatt på for svakt kunnskapsgrunnlag som følge av for dårlig prosess og manglende involvering av partene i partnerskapet, både de statlige og kommunale.

Trepartssamarbeidet blir framhevet som en suksessfaktor for et trygt og velfungerende arbeidsliv. Den norske modellen forutsetter gjensidig tillit og respekt mellom partene. FO forventer at regjeringen går foran som et godt eksempel og bidrar til å styrke trepartssamarbeidet gjennom at partsrepresentantene inkluderes og involveres i offentlige utvalg, ekspertgrupper, arbeidsgrupper og andre fora hvor de er part og har partsinteresser å ivareta.

FOs krav:

- Bevilg midler og ressurser til å gjennomføre en kompetansekartlegging i NAV-kontorene.
- Styrk trepartssamarbeidet. Sørg for at partsrepresentantene blir involvert og inkludert i arbeid som angår partene.

Inntektssikring ved sykdom og uførhet

Ta nødvendige grep og sørg for bedre inntektssikring for personer som faller ut av arbeidslivet for kortere eller lengre perioder som følge av sykdom og/eller uførhet. Offentlige ytelser må være på et nivå som gir økonomisk sikkerhet og trygghet, og gjør det mulig for folk å klare seg økonomisk uten supplerende økonomisk sosialhjelp når sykdom rammer. I tillegg må de som lever på de laveste økonomiske stønadene som minsteytelsen i folketrygden eller sosialhjelp sikres ytelser det går an å leve av. Dette kan gjøres ved å øke satsene for økonomisk sosialhjelp til nivå tilsvarende SIFOs referansebudsjett.

FOs krav:

- Offentlige ytelser må være på et nivå som gir økonomisk sikkerhet og trygghet, og gjør det mulig å klare seg uten supplerende økonomisk sosialhjelp når sykdom rammer.
- SIFOs referansebudsjett må legges til grunn ved beregning av økonomisk sosialhjelp.

Et trygt og velfungerende arbeidsliv for ansatte i helse-, omsorg- og sosialsektoren

Ifølge Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere blant de yrkesgruppene som er mest utsatt for vold og trusler om vold. Om lag 40% av FO sine medlemmer utsettes for vold og trusler en eller flere ganger i året. Kvinner er gjennomgående mer utsatt enn menn.

Gode arbeidsmiljøforhold er bærebjelken i et bærekraftig norsk arbeidsliv. Ansatte som her en arbeidshverdag preget av vold og trusler har ikke gode arbeidsmiljøforhold. Regjeringen må vise at de tar utfordringene knyttet til vold og trusler i arbeidslivet på alvor. Det må bevilges midler til å forebygge og bekjempe vold og trusler om vold mot ansatte i helse-, omsorg- og sosialsektoren. Arbeidstilsynet må sikres ressurser til arbeidet med kontroll, oppfølging og veiledning på dette området.

FOs krav:

- Sørg for at det settes av midler til kontroll, oppfølging og veiledning knyttet til vold og trusler som rettes spesifikt mot helse-, omsorgs- og sosialsektoren

Med vennlig hilsen

Sign
Marianne Solberg
Forbundsleder

Sign
Allis Aresdatter
Seniorrådgiver